

Strategian väliarviointiin liittyvä datapaketti

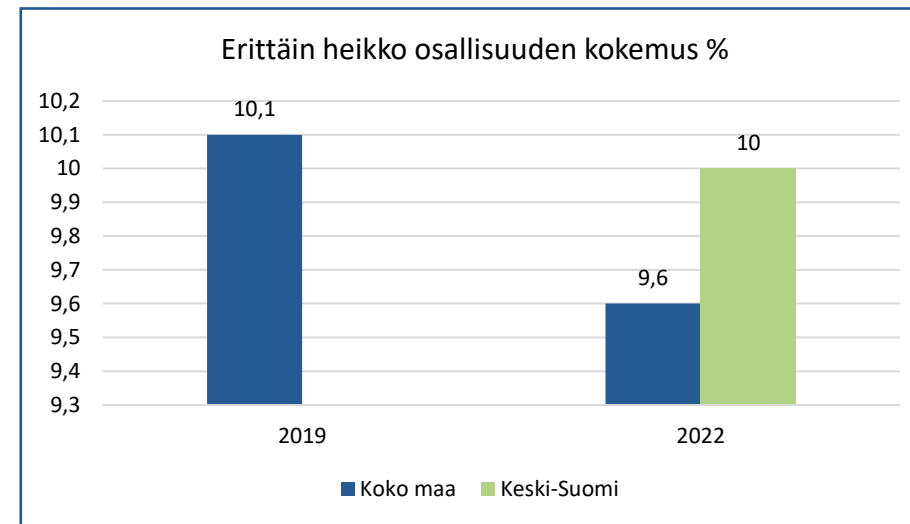
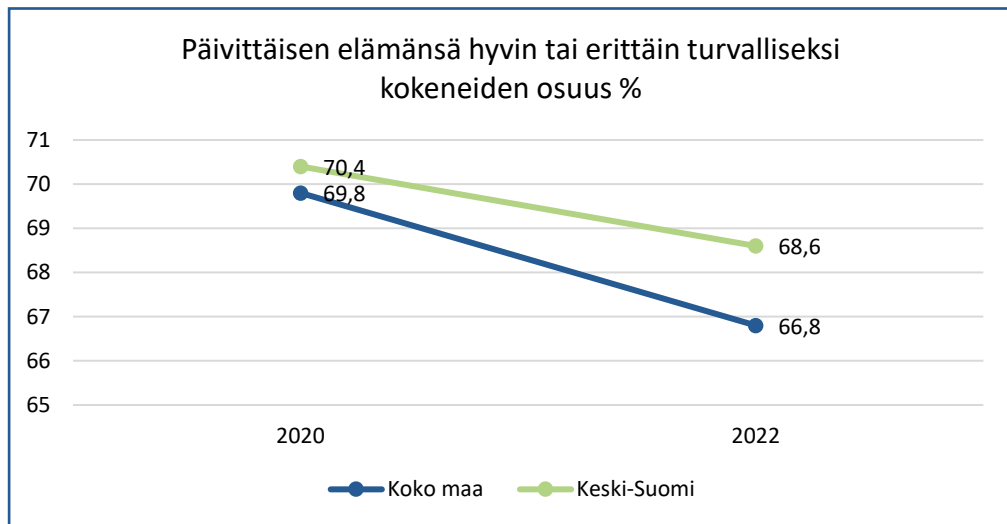
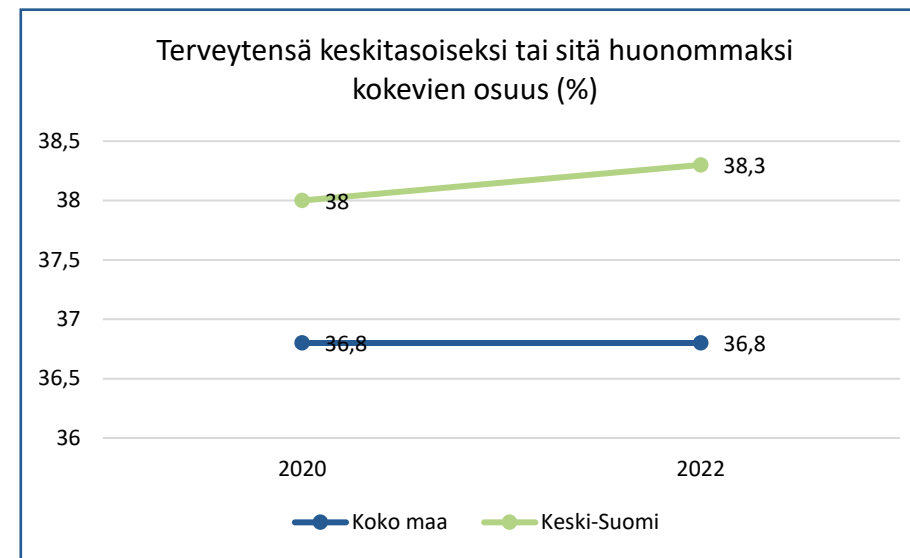
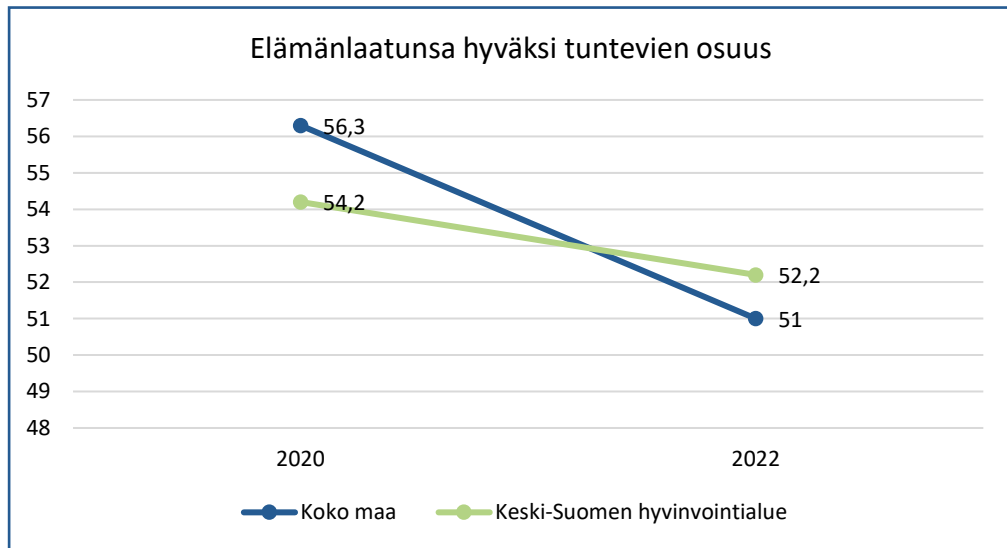
Nykytila kuvattuna strategian neljään päätavoitteeseen liittyvien väestötason indikaattorien kautta

- Tässä datapaketissa on kuvattu nykytilaa strategian neljään päätavoitteeseen liittyvien indikaattorien kautta
 1. Keski-suomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu
 2. Keski-suomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat
 3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat
 4. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat

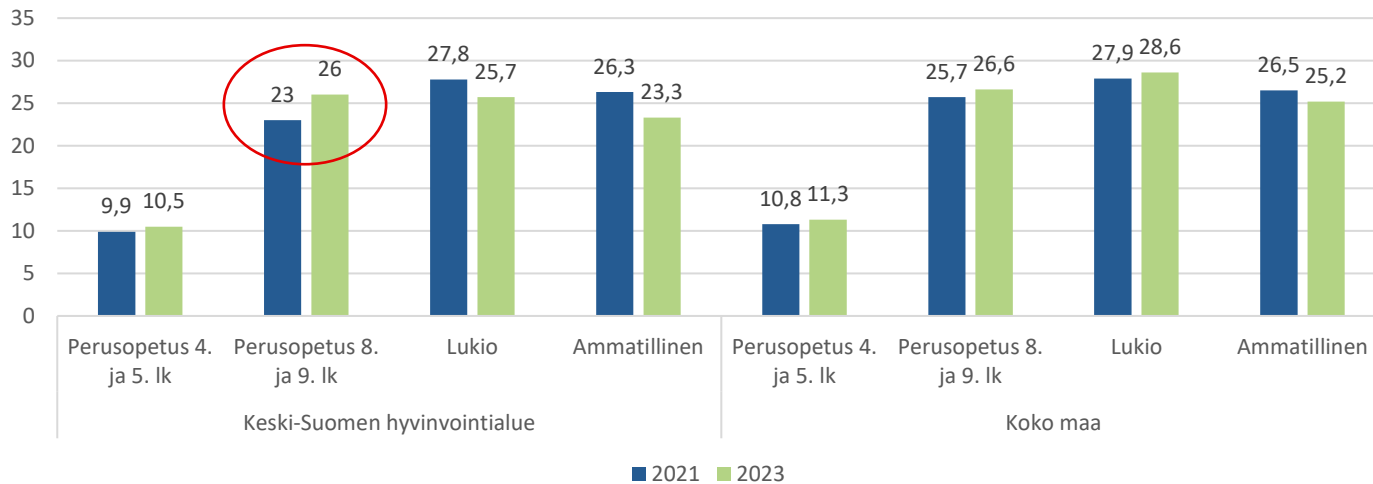
1. Keski-suomalaisien kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu

1. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu

Strategian tavoite	Indikaattorit
1. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	<ul style="list-style-type: none">• Väestötaso: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus
	<ul style="list-style-type: none">• Lapset: Koettu terveys, ahdistuneisuuden kokeminen
	<ul style="list-style-type: none">• Työikäiset: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus
	<ul style="list-style-type: none">• Ikääntyneet: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus

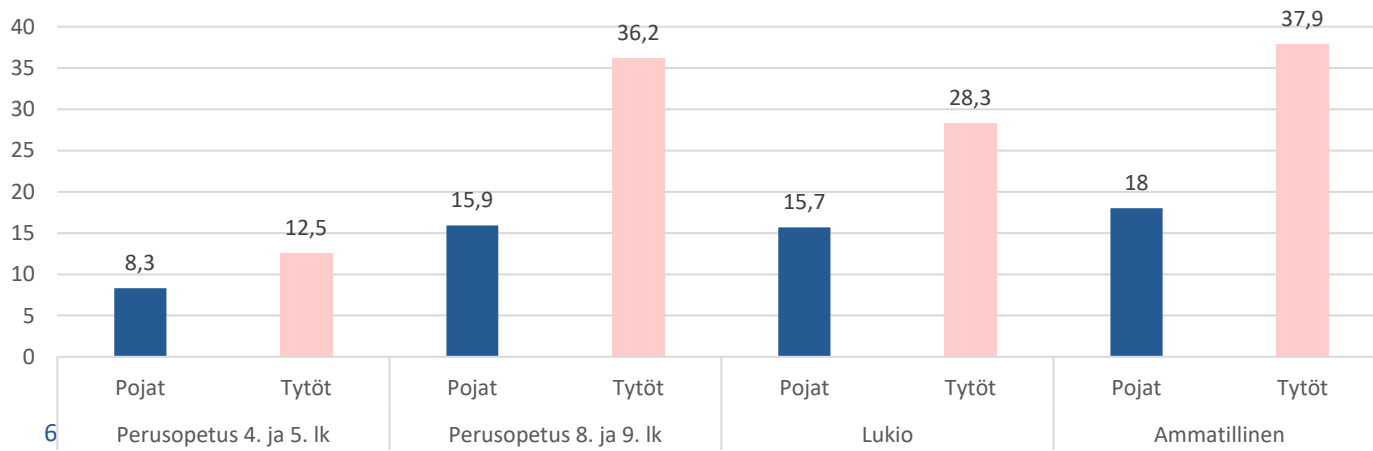

Koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi

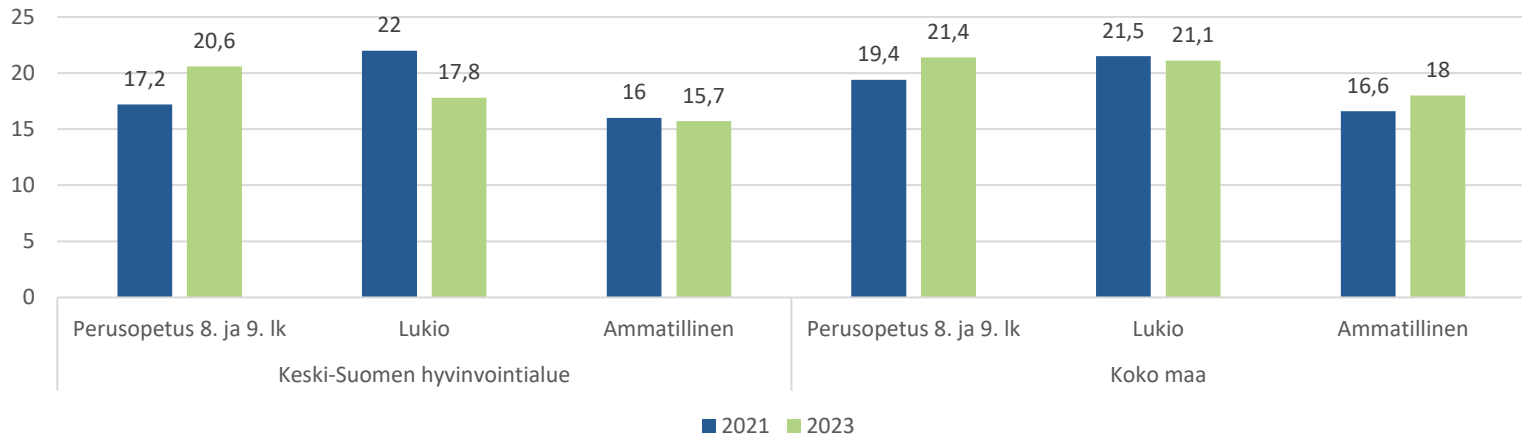
- Vuonna 2023 terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden osuudet olivat kasvaneet erityisesti perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla vuoteen 2021 verrattuna.
- Vuonna 2023 terveydentilansa koki keskinkertaiseksi tai huonoksi 36,2 % tytöistä perusopetuksen 8. ja 9. luokalla, 28 % lukioissa ja 37,9 % ammatillisissa oppilaitoksissa. Pojilla vastaavat osuudet olivat 16–18 prosenttia.
- Perusopetuksen 4. ja 5. luokan tytöistä 12,5 prosenttia ja pojista kahdeksan prosenttia koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.
- Tyttöjen ja poikien ero terveydentilansa kokemuksesta herättää huolta

Koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, erot sukupuolittain, Keski-Suomi

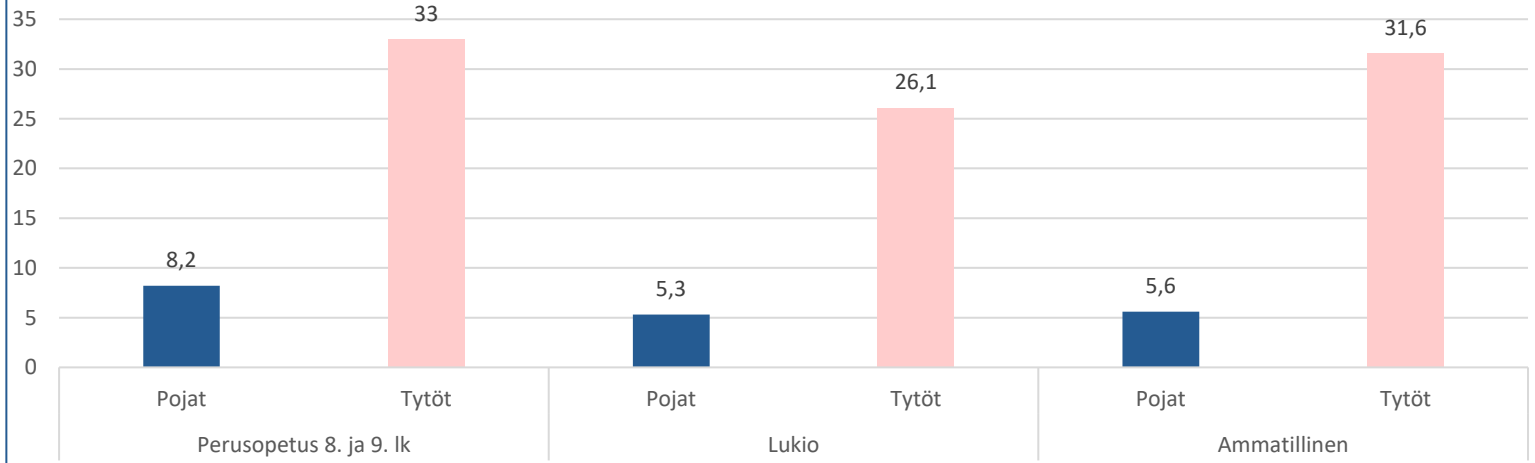

Lähde: Kouluterveyskysely

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % vastaavan ikäisistä

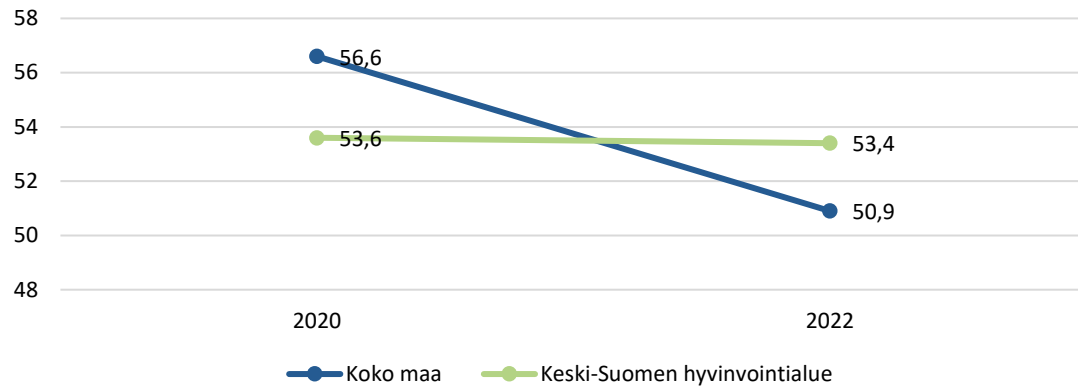

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % vastaavan ikäisistä, erot sukupuolittain, Keski-Suomi

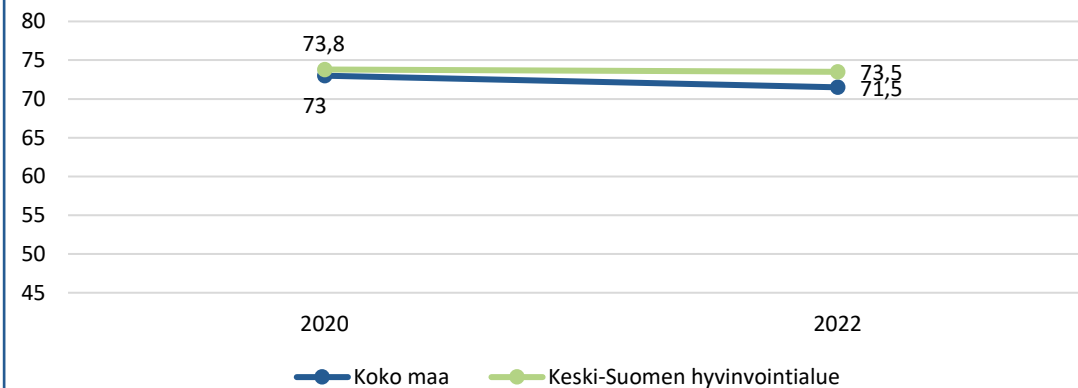

- Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta koki vuonna 2023 noin kolmannes 14 – 17-vuotiaista tytöistä. Pojilla vastaavat osuudet ovat huomattavasti pienemmät, 5-8 %.
- Eniten ahdistuneisuutta on yläkouluikäisillä tytöillä

Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (%), 20-64-vuotiaat

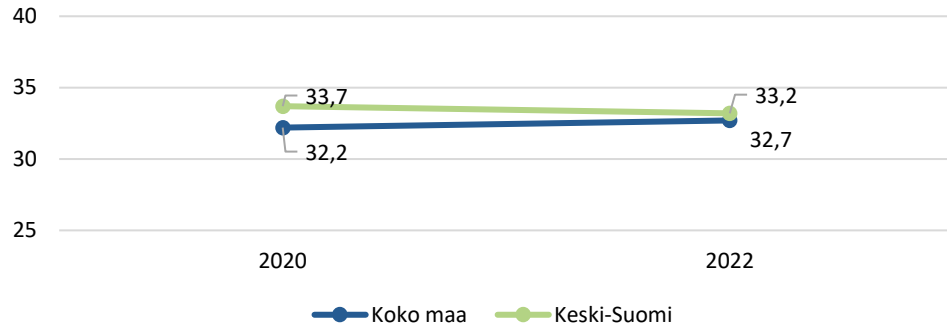

Päivittäin elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokevien osuus, 20-64-vuotiaat

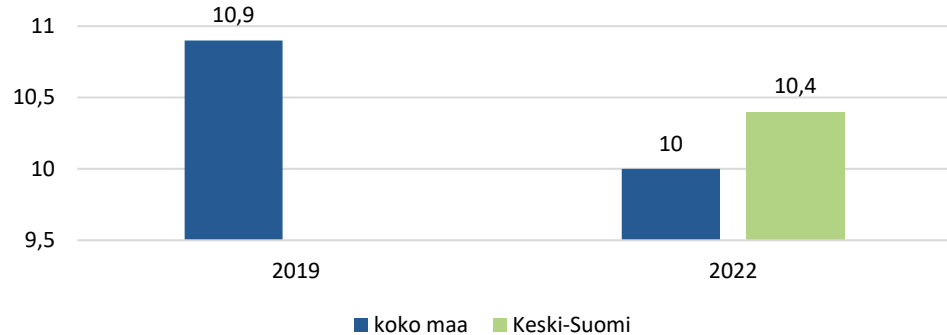

- Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien työikäisten osuus pysyi Keski-Suomessa lähes samana vuosien 2020 ja 2022 välillä, ollen 53,4 % vuonna 2022.
- Myös päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokevien osuus säilyi lähes samana, ollen 73,5 % vuonna 2022.

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus (%) 20 - 64-vuotiaat

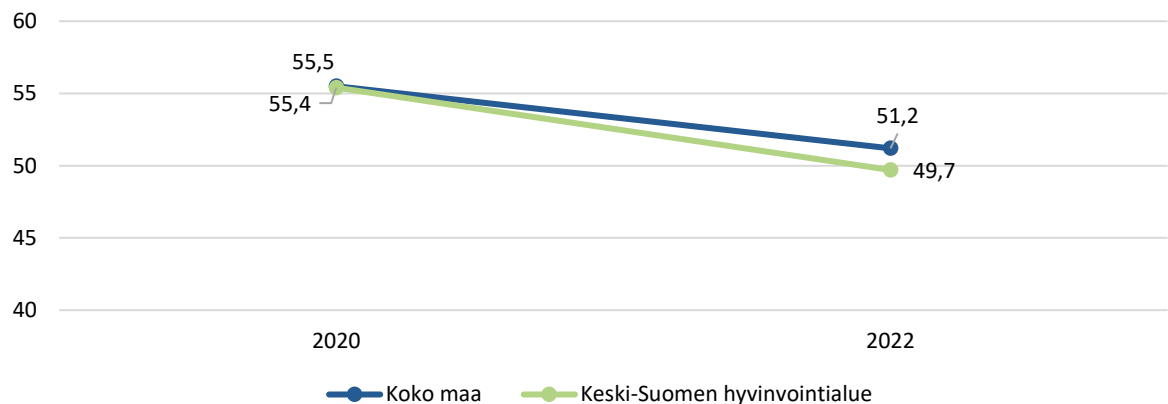

Erittäin heikko osallisuuden kokemus %, 20 - 64-vuotiaat

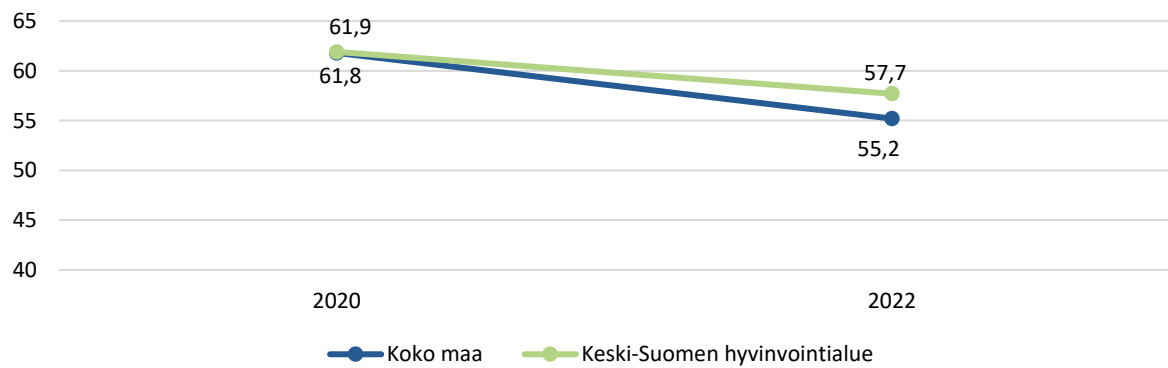

- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien työikäisten osuus oli noin kolmannes työikäisestä väestöstä vuosina 2021 ja 2023 sekä Keski-Suomessa, että koko maassa.
- Noin joka kymmenennellä työikäisellä oli erittäin heikko osallisuuden kokemus.

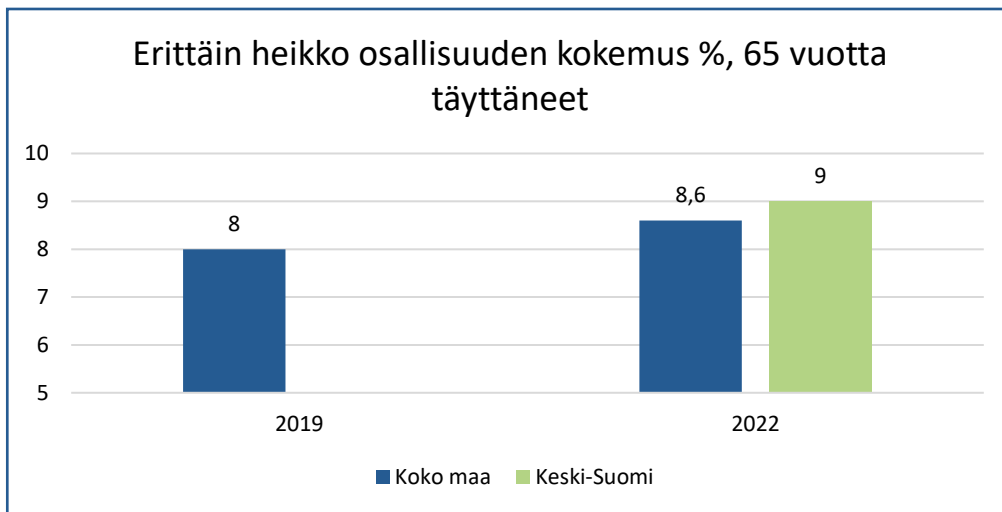
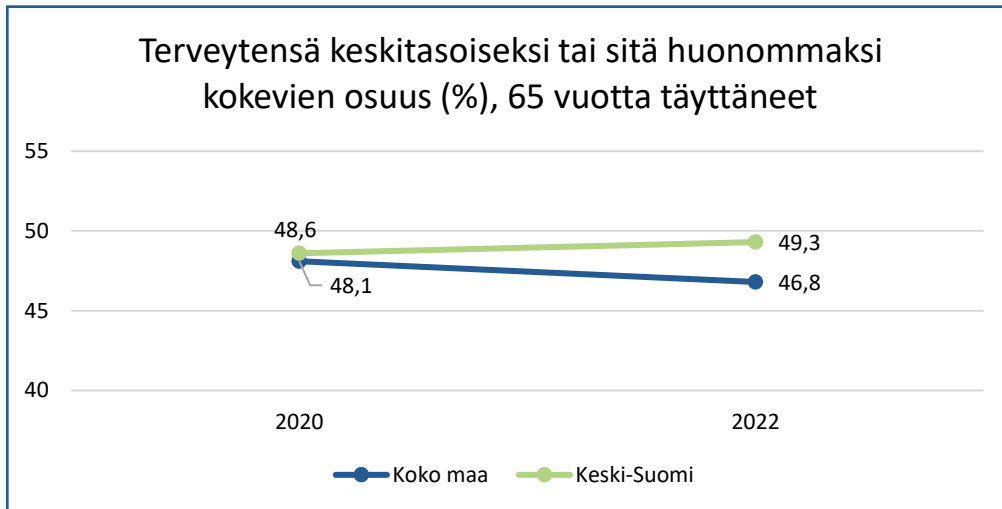
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet

Päivittäin elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokevien osuus, 65 vuotta täyttäneet

- Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien ikääntyneiden osuus laski hieman Keski-Suomessa vuosien 2020 ja 2022 välillä, ollen 49,7 % vuonna 2022 (vrt. koko maa 51,2 %).
- Myös päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokevien osuus laski hieman, ollen 57,7 % vuonna 2022 (vrt. koko maa 55,2 %)

- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien yli 65-vuotiaitten osuus oli noin puolet samanikäisestä väestöstä Keski-Suomessa.
- Noin joka kymmenennellä yli 65-vuotta täyttäneellä keski-suomalaisella oli erittäin heikko osallisuuden kokemus.
- Osuudet ovat linjassa koko maan lukujen kanssa.

2. Keski-suomalaisien hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat

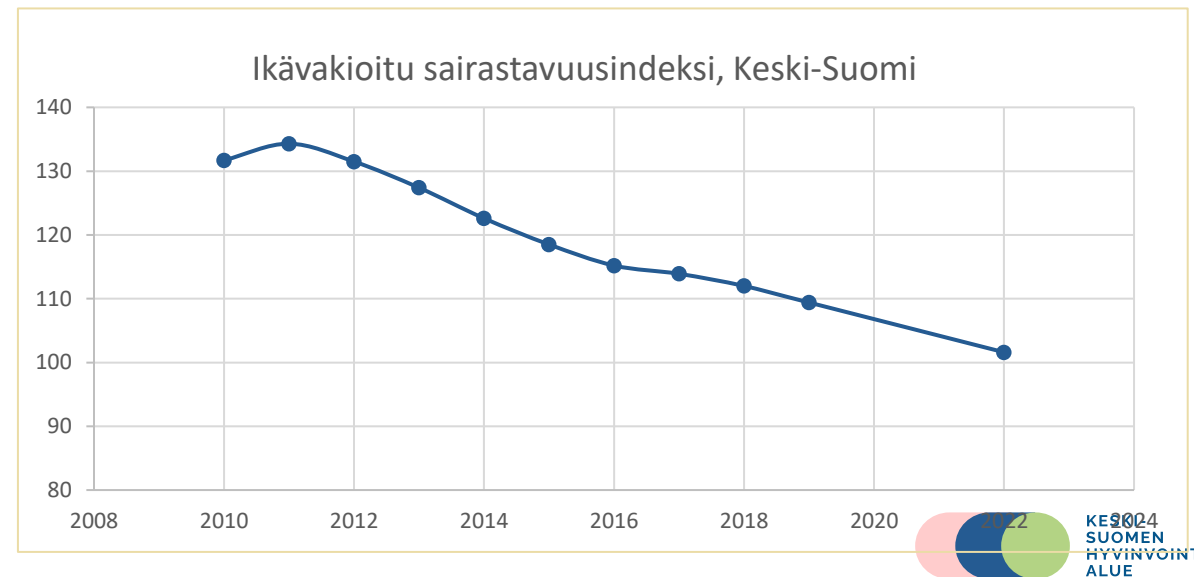
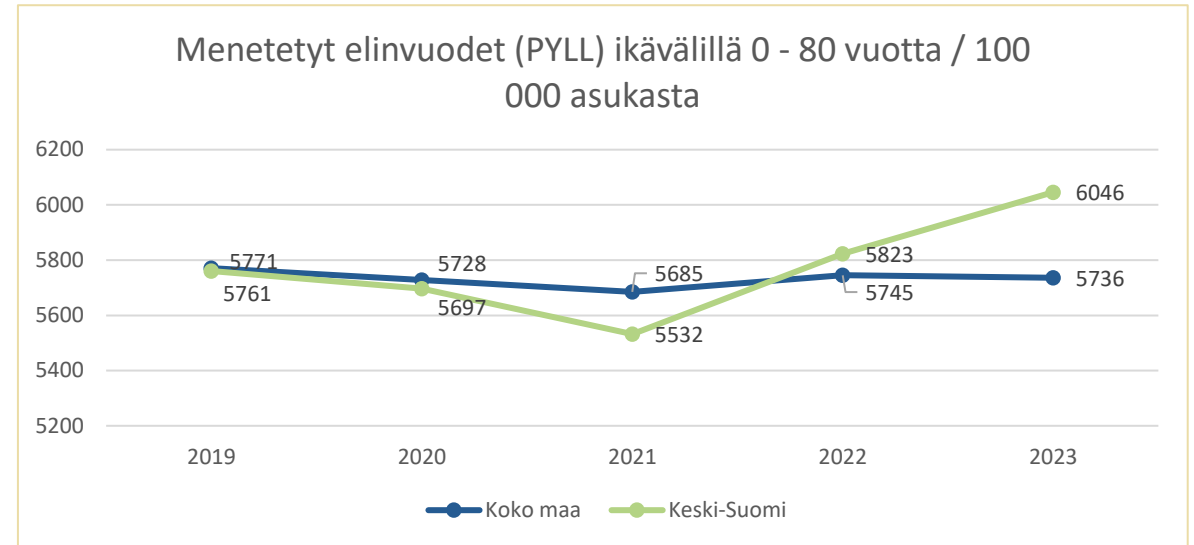
2. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat

Strategian tavoite	Indikaattorit
2. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	<ul style="list-style-type: none">• Väestötaso: Kansallinen terveysindeksi; menetettyjen elinvuosien määrä 100 000 henkilöä kohti (PYLL, 0-80-vuotiaat); erot koetussa terveydessä korkeasti koulutettujen ja matalasti koulutettujen välillä
	<ul style="list-style-type: none">• Lapset: Ylipainoisten osuus; kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat; huostassa vuoden aikana olleet 0-17-vuotiaat, %
	<ul style="list-style-type: none">• Työikäiset: Jaksaminen työskennellä vanhuuseläkkeeseen saakka; arvio omasta työkyvystä
	<ul style="list-style-type: none">• Ikääntyneet: Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä, %; lonkkamurtumien määrä; 65 vuotta täyttäneillä

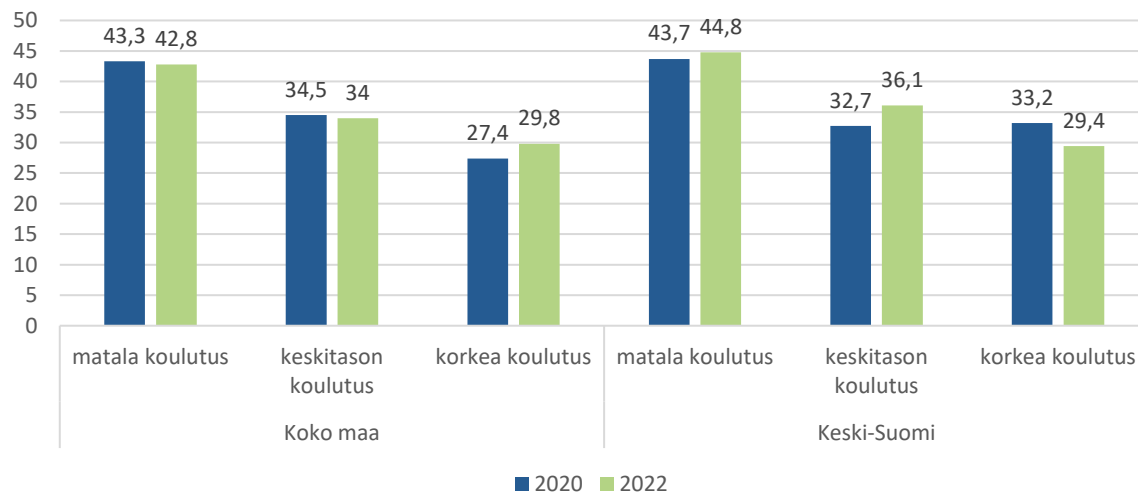
- Sairastavuusindeksi on laskenut Keski-Suomessa, mutta erot hyvinvointialueen kuntien sisällä sairastavuudessa ovat suuret.

Tämä antaa aihetta epäillä siirtyvien tietojen oikeellisuutta

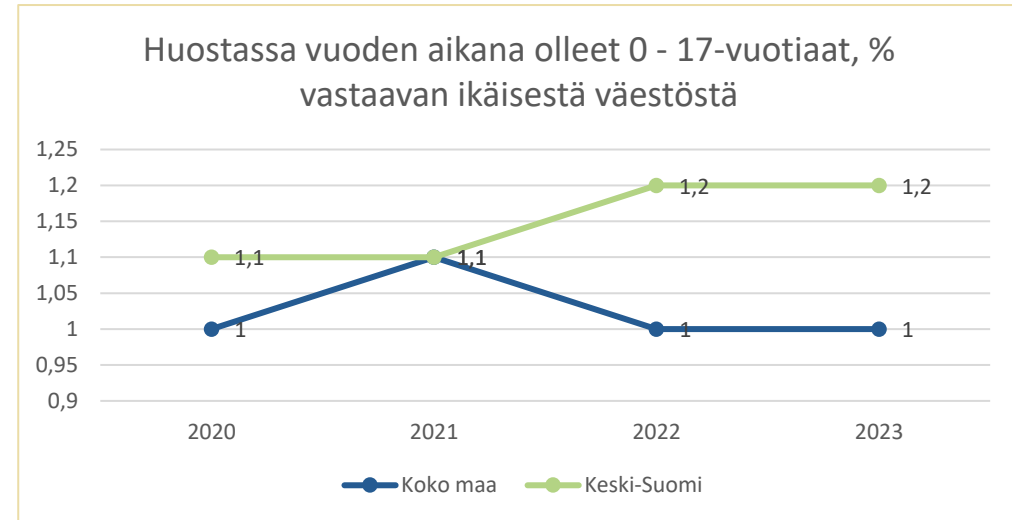
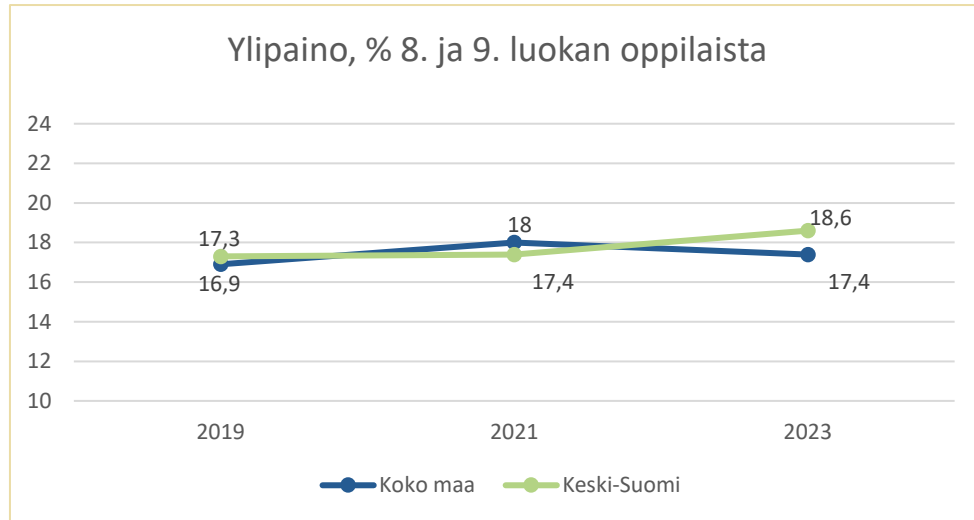
- Keski-Suomessa ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia on koko maan keskiarvoa enemmän. Menetettyjen elinvuosien määrä on lisääntynyt vuosien 2021 ja 2023 välillä.

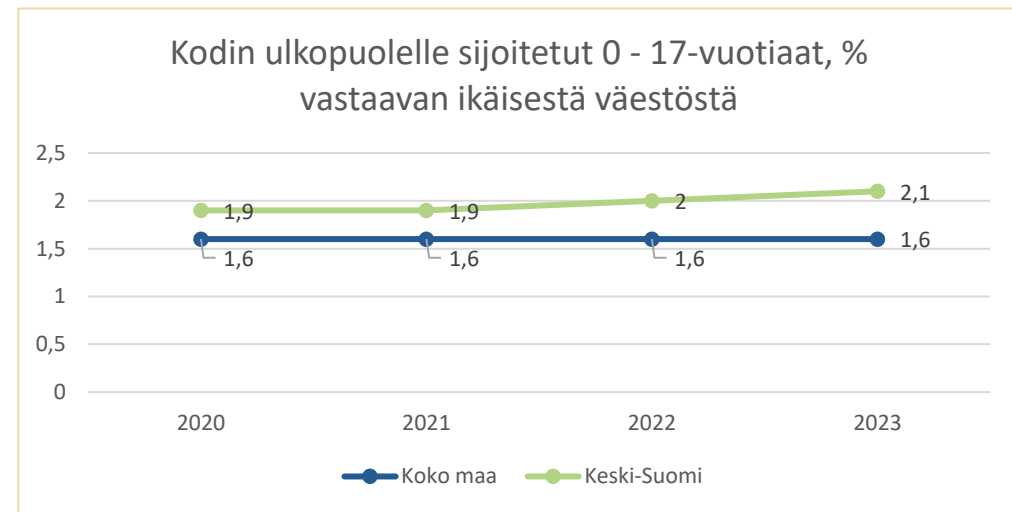
Terveytensä keskitasoisiksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus (%)

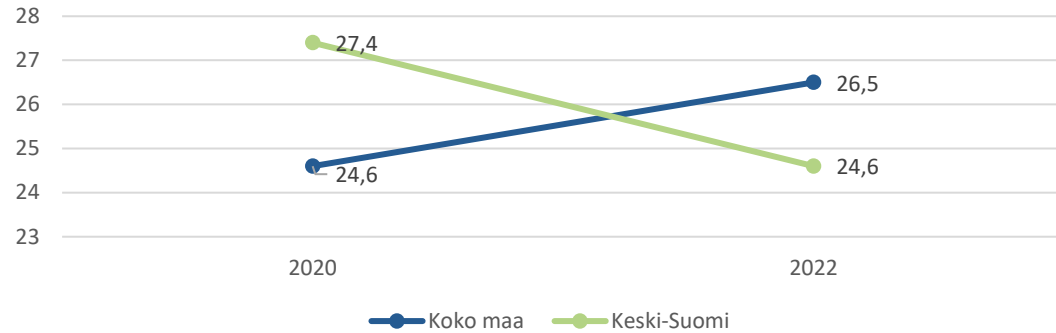
- Koulutustaso korreloi koettuun terveydentilaan.
- Vuonna 2022 terveytensä keskitasoisiksi tai sitä heikommaksi koki matalan koulutustason omaavista 15 % enemmän korkean koulutustason omaaviin verrattuna.
- Korkeasti koulutettujen kokemus terveydentilasta oli kohentunut lähes 4 prosenttiyksikköä Keski-Suomessa 2020-2022 välillä.
- Keskitason koulutetuilla kokemus terveydentilasta oli puolestaan heikentynyt 3 prosenttiyksikköä.
- Matalan koulutustason omaavat kokivat terveydentilansa melko samanlaisiksi, heikennystä noin yhden prosenttiyksikön verran.

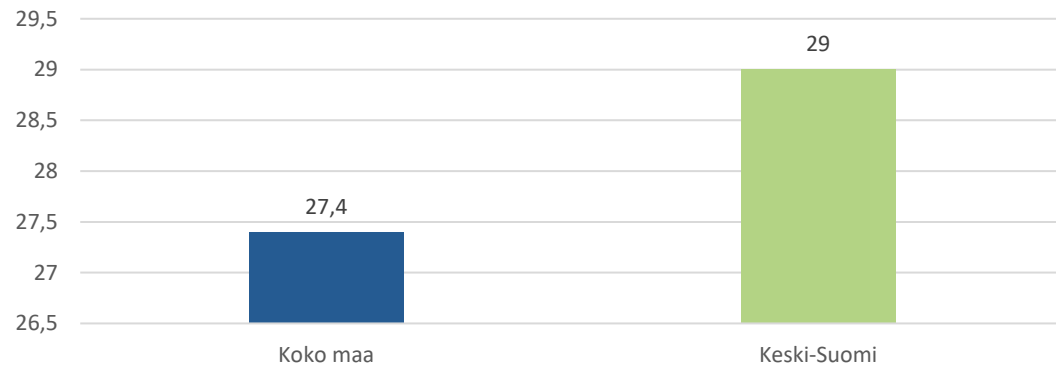
- Keski-Suomessa ylipainoisten lasten osuus on kasvanut noin 1 prosenttiyksikön vuosien 2019-2023 aikana, koko maassa trendi on sama verrattaessa lukuja vuosien 2019 – 2023 välillä.
- Keski-Suomessa huostaanotettujen lasten määrä on koko maan keskiarvoa korkeampi, mutta kasvu on tasaantunut vuodesta 2022 alkaen.
- Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia on Keski-Suomessa hieman koko maan keskiarvoa enemmän.

Niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksakaan työskennellä vanhuuseläkeikään saakka (%), 20 - 64-vuotiaat

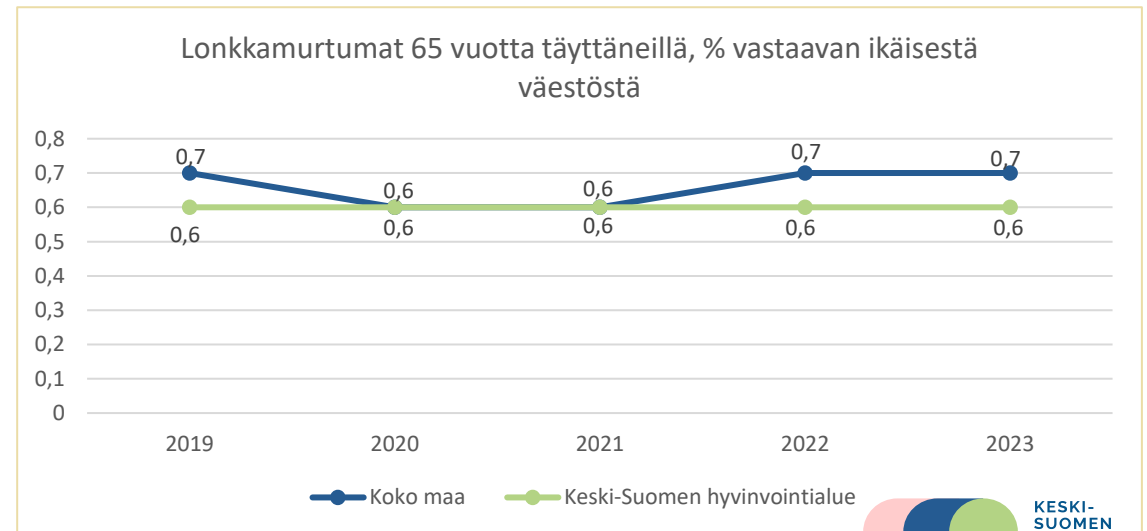
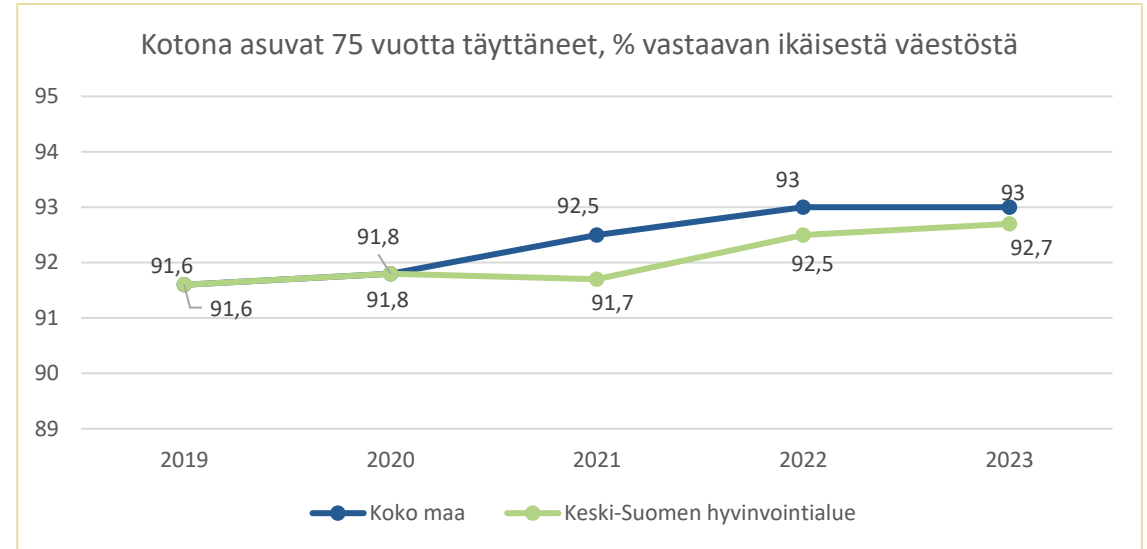

Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus (%), 20 - 64-vuotiaat vuonna 2020

- Keski-Suomessa työikäinen väestö arvioi aiempaa positiivisemmaksi jaksamisensa työelämässä vanhuuseläkeikään saakka, kohennusta lähes 3 prosenttiyksikköä.
- Työkykynsä heikentyneeksi arvioi hieman koko maan keskiarvoa suurempi osuus työikäisistä.

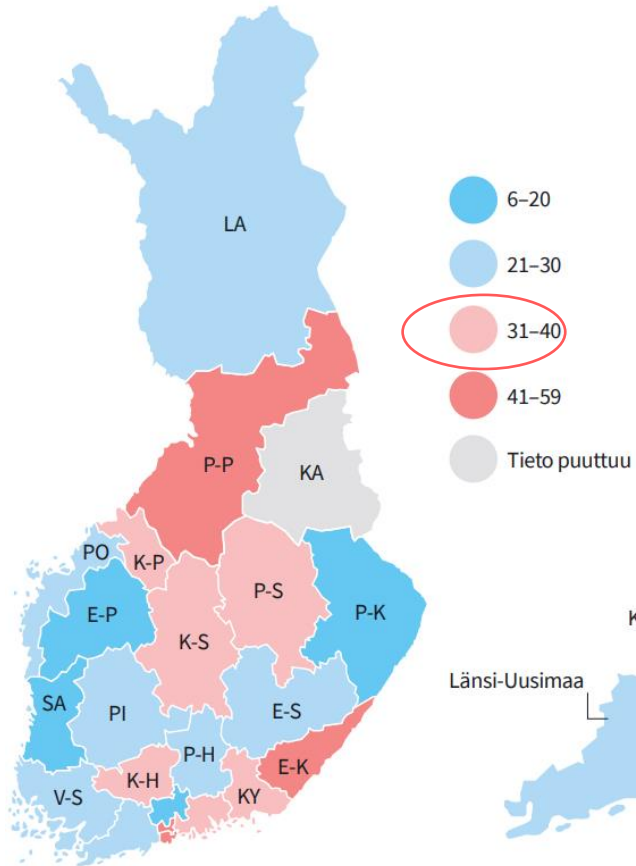
- Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus on noussut viime vuosina, ja oli 92,7 % vuonna 2023.
- Osuus 65-vuotiaista, joilla on lonkkamurtuma, on pysynyt tasaisena Keski-Suomessa jo useamman vuoden ajan.

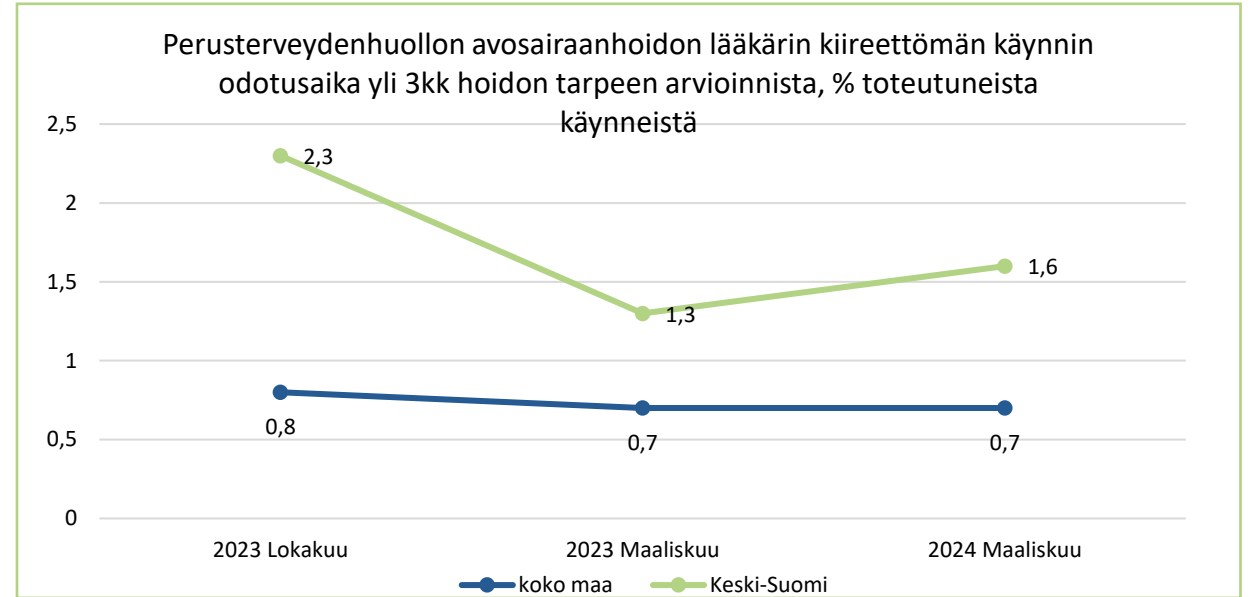
3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat

3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat

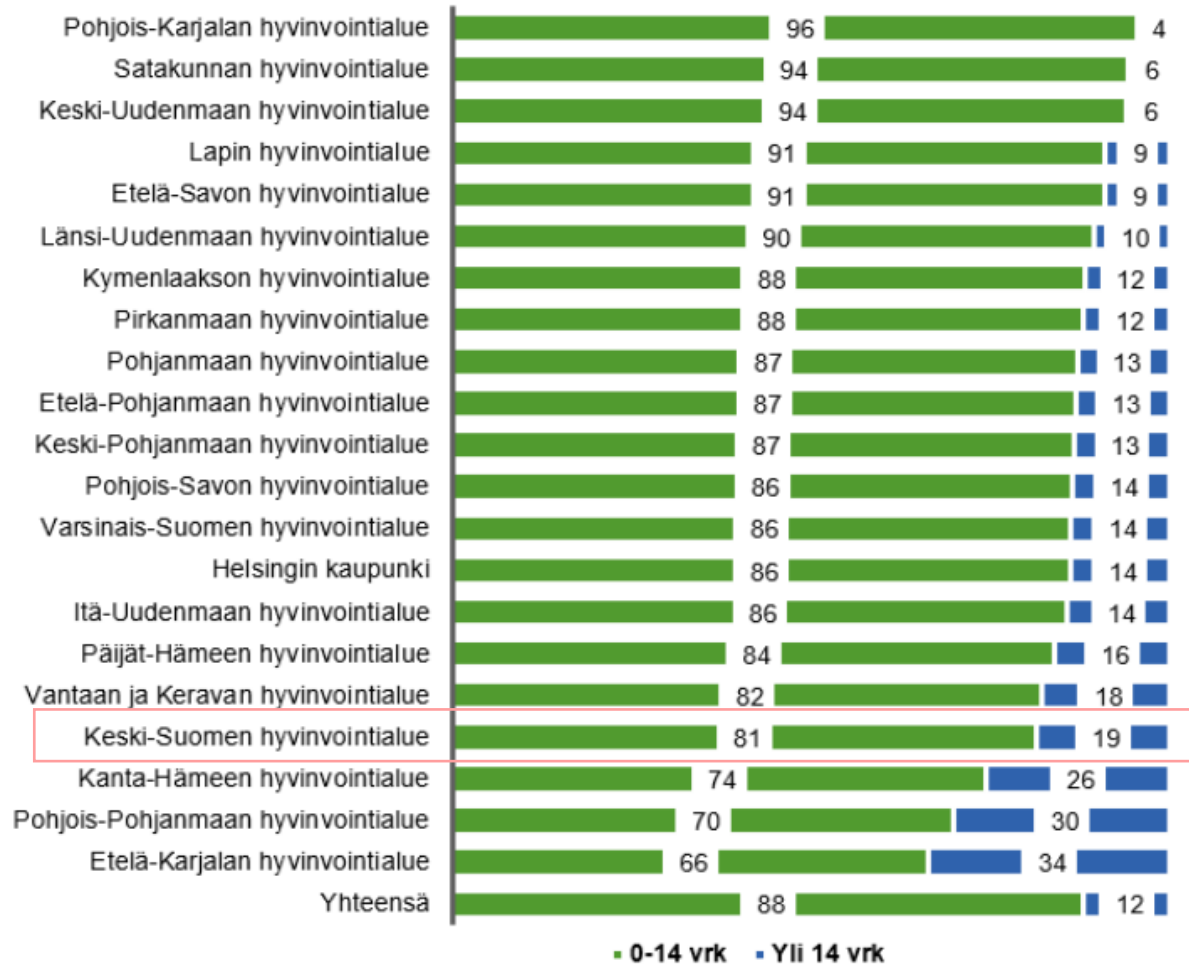
Strategian tavoite	Indikaattorit
3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat	<ul style="list-style-type: none">• Väestötaso: Hoitotakuun toteutuminen; hoidon jatkuvuus (COCI); kokemus terveystalouden riittävydestä; kokemus palveluiden sujuvuudesta; ensimmäisen yksikön/tehokkaan pelastustoiminnan osalta täyttymisprosentti % ja ajan mediaani riskialueittain
	<ul style="list-style-type: none">• Lapset: Pääsy koulukuraattorille/terveydenhoitajalle; Lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit; Lastensuojelun avohuollon uusien asiakkaiden määrän vähentyminen; kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten toteutumis-%
	<ul style="list-style-type: none">• Työikäiset: Kokemus terveystalouden riittävydestä
	<ul style="list-style-type: none">• Ikääntyneet: Kokemus terveystalouden riittävydestä

Kuviossa on kuvattu hyvinvointialueittain yli 14 vuorokauden odotusaika hoitoon pääsyssä perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkäreille tammi-huhtikuussa 2024 (% hoitoon pääsykäynneistä)

Väestötaso: Hoitotakuun toteutuminen; hoidon jatkuvuus (COCI); kokemus terveystalveluiden riittävydestä; kokemus palveluiden sujuvuudesta; ensimmäisen yksikön/tehokkaan pelastustoiminnan osalta täyttymisprosentti % ja ajan mediaani riskialueittain

Grafiikka THL

*Läsnä- ja etäasioinnit, joita edeltävä hoidon tarpeen arviointi oli tehty 1.9.2023 jälkeen.

Kaikki laillistetut terveydenhuollon ammattihenkilöt. Tiedot puuttuvat Kainuun hyvinvointialueelta.

- Ohessa kuvattuna hoitopääsyn osuudet hyvinvointialueiden avosairaanhoidon* 14 vuorokauden kuluessa maaliskuussa 2024, %
- Keski-Suomen hyvinvointialueella perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuu toteutui 81 % tapauksissa ja 19 % tapauksissa hoitotakuuaika jäi saavuttamatta.

Väestötaso: Hoitotakuun toteutuminen; hoidon jatkuvuus (COCI); kokemus terveystalveluiden riittävydestä; kokemus palveluiden sujuvuudesta; ensimmäisen yksikön/tehokkaan pelastustoiminnan osalta täyttymisprosentti % ja ajan mediaani riskialueittain

Keski-Suomen hyvinvointialue	0 – 7 vrk	8 – 14 vrk	Hoitotakuu toteutuu	15 - 30 vrk	Yli 30 vrk	Yht.
PTH lääkäriin pääsy*	41 %	22 %	63 %	27 %	10 %	100 %
PTH kaikki ammattilaiset*	70 %	11 %	81 %	12 %	7 %	100 %

* (kaikki yhteydenottotavat)

Keski-Suomen hyvinvointialue	0 – 90 vrk	91 - 120 vrk	Hoitotakuu toteutuu	121 – 180 vrk	Yht.
PTH hammaslääkäriin pääsy*	81 %	11 %	92 %	8 %	100 %

* (kaikki yhteydenottotavat)

Perusterveydenhuolto:

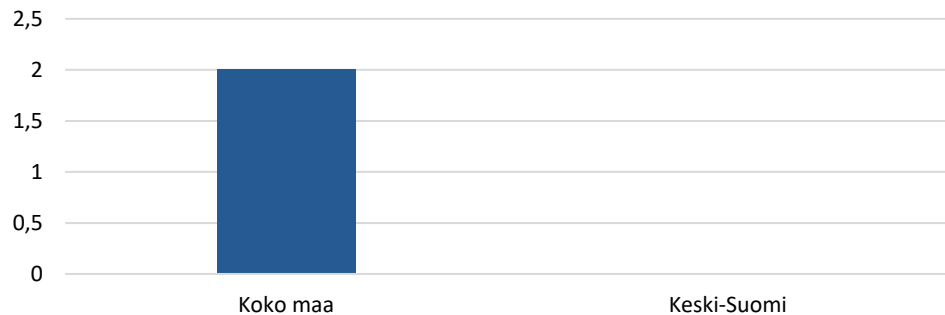
Hoitoon on päästäv viimeistään 14 vuorokaudessa.

Suun terveydenhuolto:

Hoitoon on päästäv viimeistään neljässä kuukaudessa.

Väestötaso: Hoitotakuun toteutuminen; hoidon jatkuvuus (COCI); kokemus terveystalveluiden riittävydestä; kokemus palveluiden sujuvuudesta; ensimmäisen yksikön/tehokkaan pelastustoiminnan osalta täyttymisprosentti % ja ajan mediaani riskialueittain

Erikoissairaanhoidoon saapuneet yli 21 vrk ajassa käsitellyt lähetteet 2023

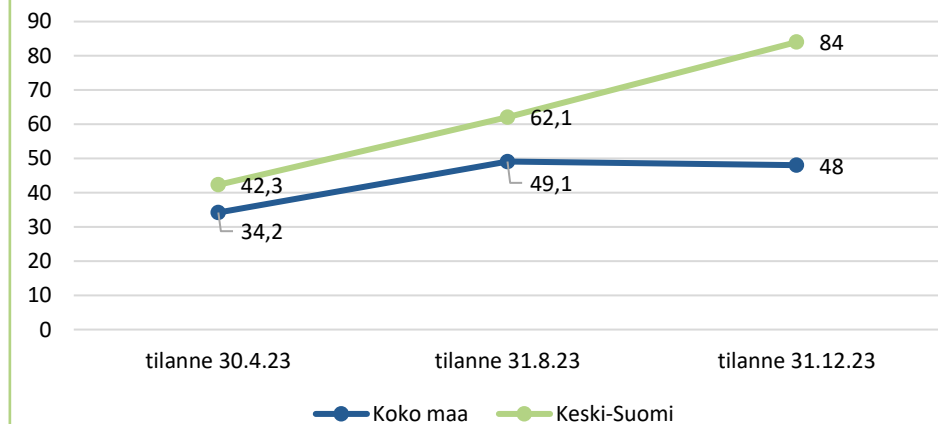

Hoitotakuu erikoissairaanhoido: Hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta. → Arvioinnin edellyttämät tutkimukset ja erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin arviointi on tehtävä kolmessa kuukaudessa lähetteen saapumisesta. → Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee erikoissairaanhoidoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen toteamisesta.

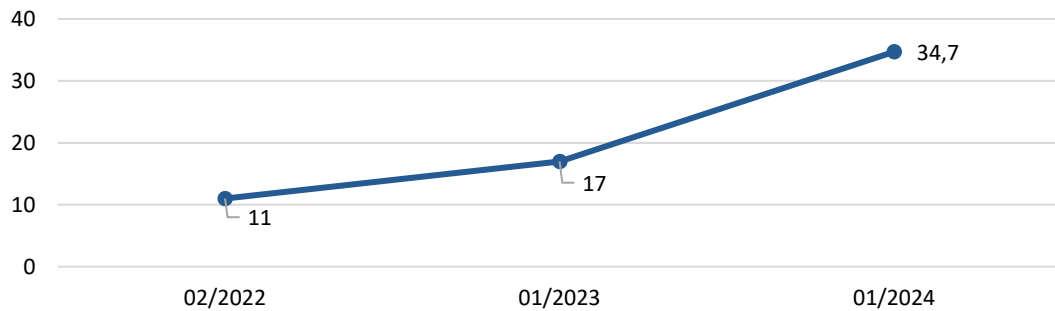
Erikoissairaanhoidossa hoidon ja hoidon tarpeen arviointia yli 180 vrk odottaneiden kärki Keski-Suomen hyvinvointialueella:
37,4 % Ihotaudit ja allergologia
25,9 % Kirurgia
23,9 % Silmätaudit

Keski-Suomen hyvinvointialueella yli 180 vrk erikoissairaanhoidoa jonottaneita on maan kolmanneksi eniten.

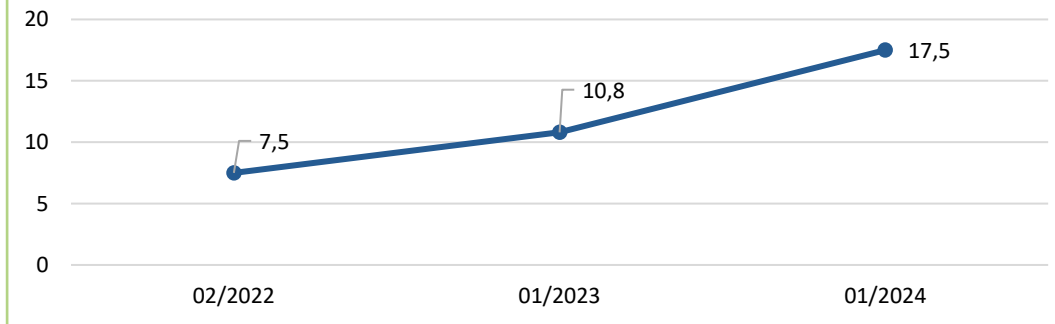
Erikoissairaanhoidoa yli 6kk odottaneet / 10 000 asukasta

Erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointia (ensikäynti) odottavat yli 3 kk

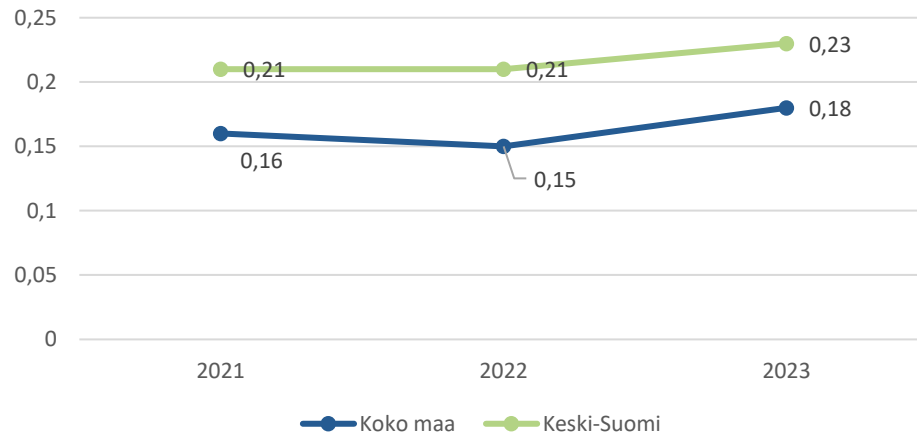

Erikoissairaanhoidossa hoitoa odottavat yli 6 kk

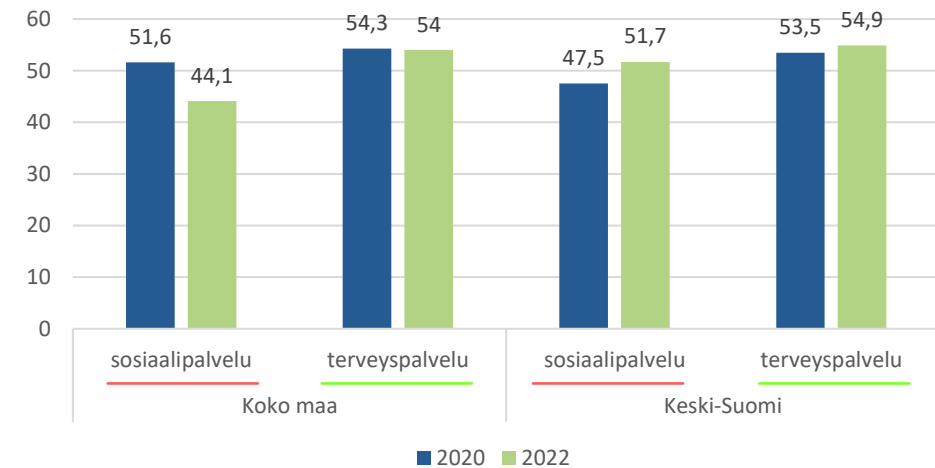

- Ensikäynnin odotusaikojen mediaani 48 vrk, keskiarvo 51 vrk
- Läheteiden käsittelyn mediaani 1 vrk, keskiarvo 2 vrk
- Kiireettömien leikkaustoimenpiteiden odotusaikojen mediaani 97 vrk, keskiarvo 87 vrk
- Kiireettömään erikoissairaanhoidon, erityisesti kirurgian ja ihotautien ja allergian erikoisaloille, pääsyssä on ongelmia (THL).

Hoidon jatkuvuus (COCI) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitajakänteillä

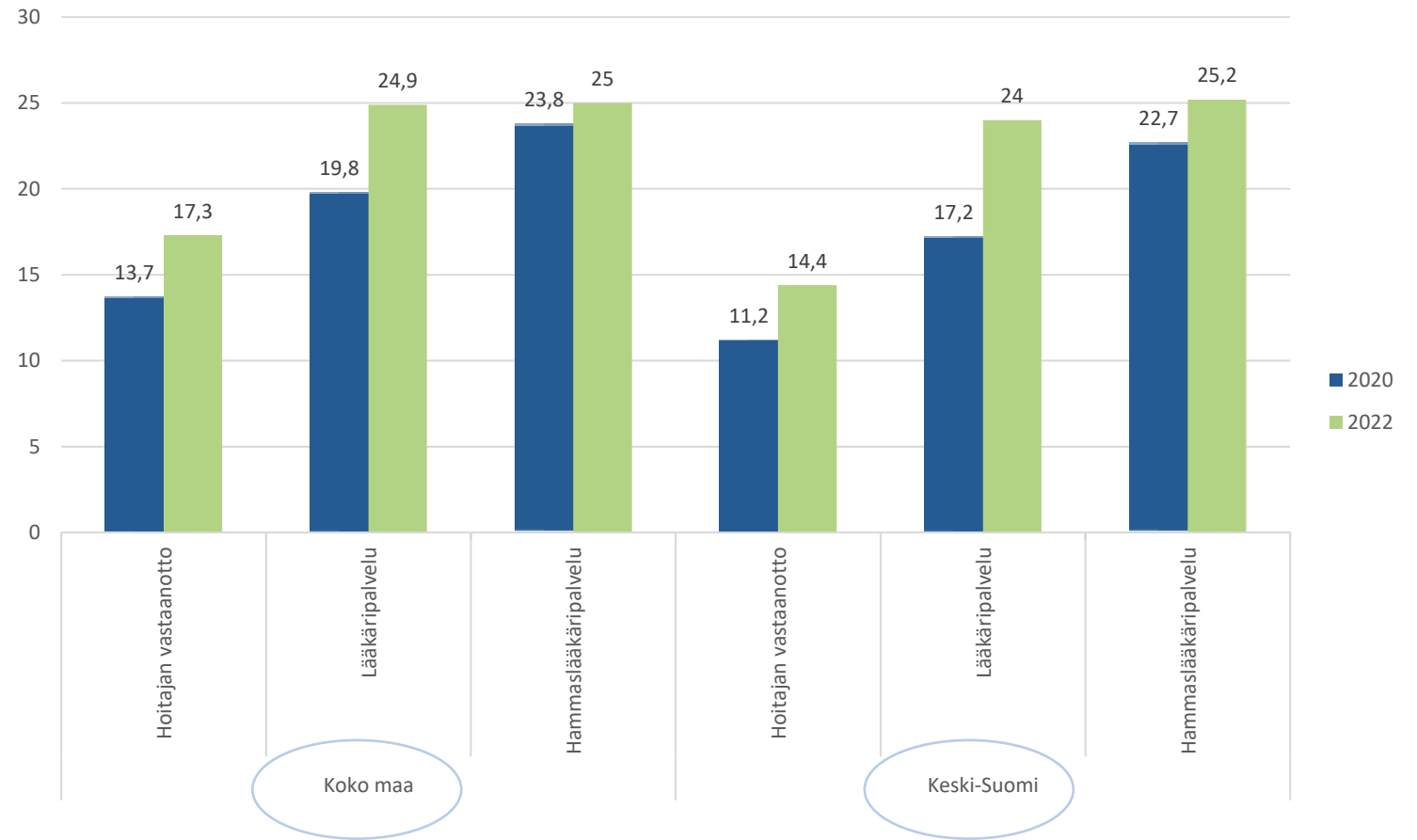

Koki palvelun sujuvaksi, (%)

- Hoidon jatkuvuus on kohentunut hieman. Keski-Suomessa linjassa koko maan hoidon jatkuvuuden arvon kanssa. (arvo 0 merkitsee kaikkien käyntien toteutuneen eri ammattihenkilöille (ei jatkuvuutta), arvo 1 puolestaan samalle ammattihenkilölle kuvastaen täydellistä hoitosuhteen jatkuvuutta)
- Terveyspalvelut koetaan kansallisesti sosiaalipalveluja sujuvammiksi. Keski-Suomessa eroa ei ole yhtä paljon kuin koko maan tunnuslukuja tarkasteltaessa.
- Kokemus sekä terveys- että sosiaalipalvelujen sujuvuudesta on Keski-Suomessa kohentunut. Sosiaalipalvelujen osalta kasvu on ollut 4 prosenttiyksikköä, terveyspalveluissa noin 1,4 prosenttiyksikköä.

Keski-Suomen hyvinvointialueella riittämättömästi palvelua koki saaneensa 14,1 % hoitajanpalvelua tarvinneista 24 % lääkäripalvelua tarvinneista 25,2 % hammaslääkäripalvelua tarvinneista

Pelastustoimen tunnusluvut 1-9/2024

Ensimmäisenä kohteessa olevan toimintayksikön valmiusaika ja tavoitteiden toteutuminen

	Riskiluokka tapahtumahetkellä			
	I	II	III	IV
Tehtävien lkm	387	627	189	644
Ajan mediaani (mm:ss)	6:05	7:24	9:48	16:08
Tavoiteaika (mm:ss)	6:00	10:00	20:00	-
Täyttymisprosentti	50 %	78 %	94 %	-

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika*

	Riskiluokka tapahtumahetkellä			
	I	II	III	IV
Tehtävien lkm**	83	150	62	318
Ajan mediaani (mm:ss)	8:33	10:28	12:25	18:55

4. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat

4. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat

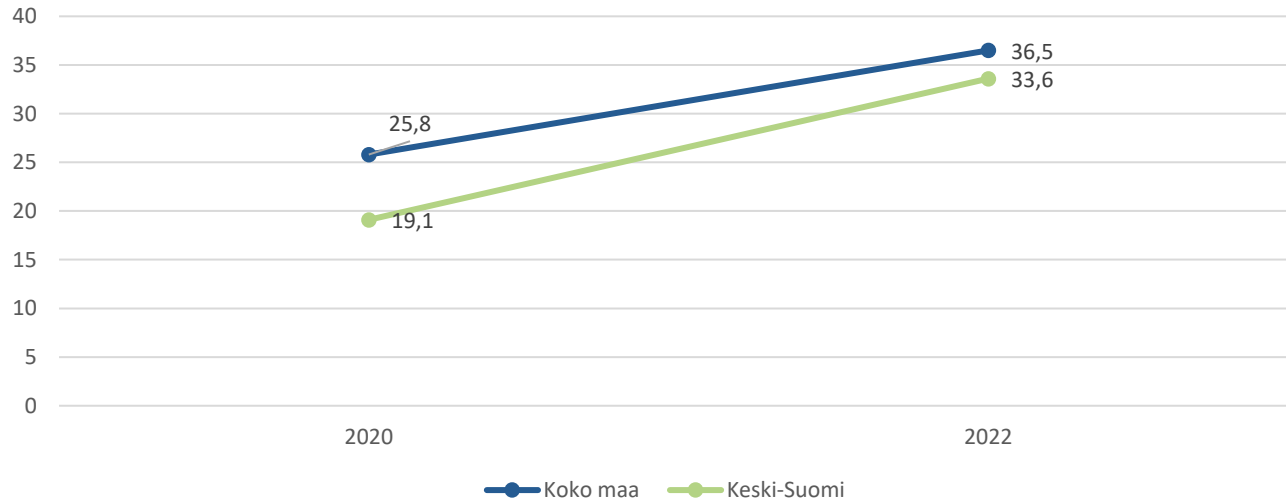
Strategian tavoite	Indikaattorit
4. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat	<ul style="list-style-type: none">• Väestötaso: Sote-palvelutarvekerroin; osuus sosiaali- ja terveyspalveluita käyttäneistä jotka ovat asioineet sähköisesti; sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettokäyttökustannuksen/asukas; hankintojen hiilijalanjälki
	<ul style="list-style-type: none">• Lapset: Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset yhteensä euroa/alle 18-vuotias; lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset euroa/alle 18-vuotias; ennaltaehkäisevien palvelujen osuus kokonaiskustannuksista (ehkäisevät/korjaavat) – otetaan seurantaan kun tietoa saatavilla
	<ul style="list-style-type: none">• Työikäiset: Osuus palveluja käyttäneistä joka asioinut digitaalisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen kanssa 20 – 64-vuotiaat; työkyvyttömyyseläkkeensaajien väestöosuus 16 – 64-vuotiaat
	<ul style="list-style-type: none">• Ikääntyneet: Osuus palveluja käyttäneistä joka asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa 65 vuotta täyttäneet; etähoivan peittävyysprosentti; iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen nettokäyttökustannukset yhteensä euroa/asukas

SOTE-palvelutarvekerroin Keski-Suomen hyvinvointialue (kokonaistarvekerroin)		
2020 (K-S kunnat)	2021 (K-S kunnat)	2022 (K-S HVA)
1,0122	1,0035	0,9889

Pelastustoimen nettokäyttökustannukset euroa / asukas Keski-Suomen hyvinvointialueella	
2023 Keski-Suomi / koko maa	
107	111

Sosiaali- ja terveystaloukselta nettokäyttökustannukset euroa / asukas Keski-Suomen hyvinvointialueella			
2022 Keski-Suomi / koko maa		2023 Keski-Suomi / koko maa	
3988	3817	4545	4282

Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä

- Digitaaliset sosiaali- ja terveystalvueluja on käyttänyt yli kolmannes sote-palvelujen käyttäjistä.
- Hyvinvointialueen hiilijalanjälkeä seurataan vuonna 2024 hankintojen hiilijalanjäljen osalta. Jatkossa on tarkoitus kehittää hiilijalanjälki-indikaattoria.

Keski-Suomen hyvinvointialue

Hankintojen hiilijalanjälki ¹

2024

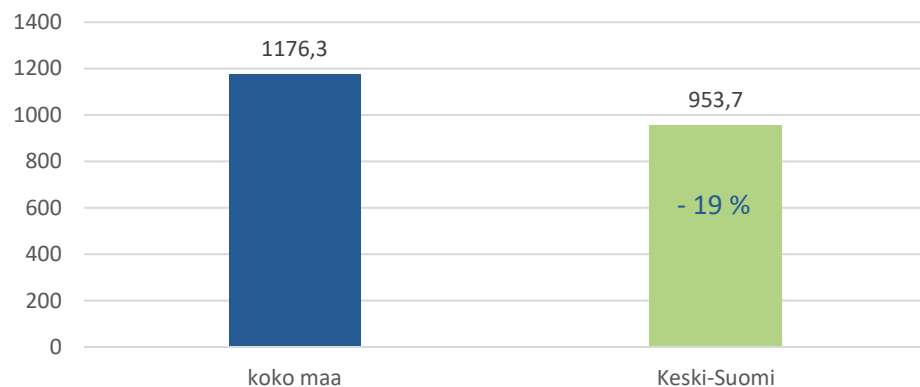
Hiilijalanjälki (CO2-ekv.kg)

52,14 milj.

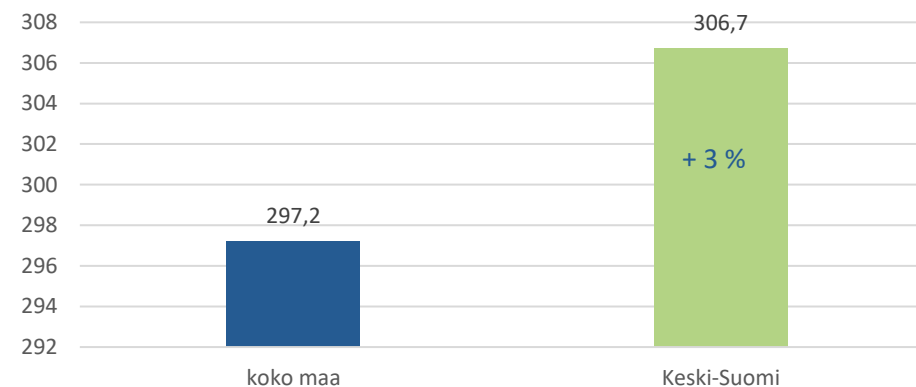
2023 (tammi - huhti)
↑ 7,6 milj. ↑ 17,1 %

Lapset: Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset yhteensä euroa/alle 18-vuotias; lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset euroa/alle 18-vuotias; ennaltaehkäisevien palvelujen osuus kokonaiskustannuksista (ehkäisevät/korjaavat) – otetaan seurantaan kun tieto saavilla

Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / alle 18- vuotias 2022

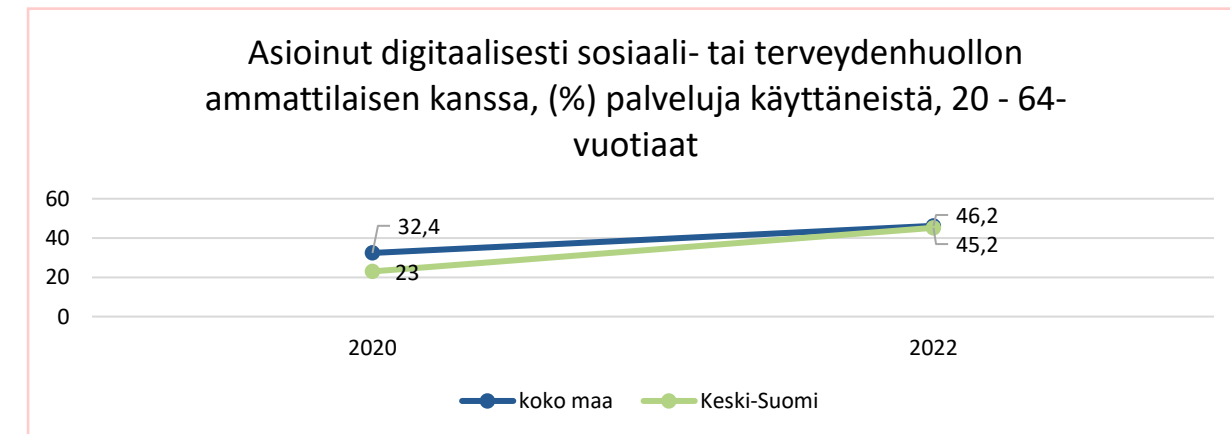
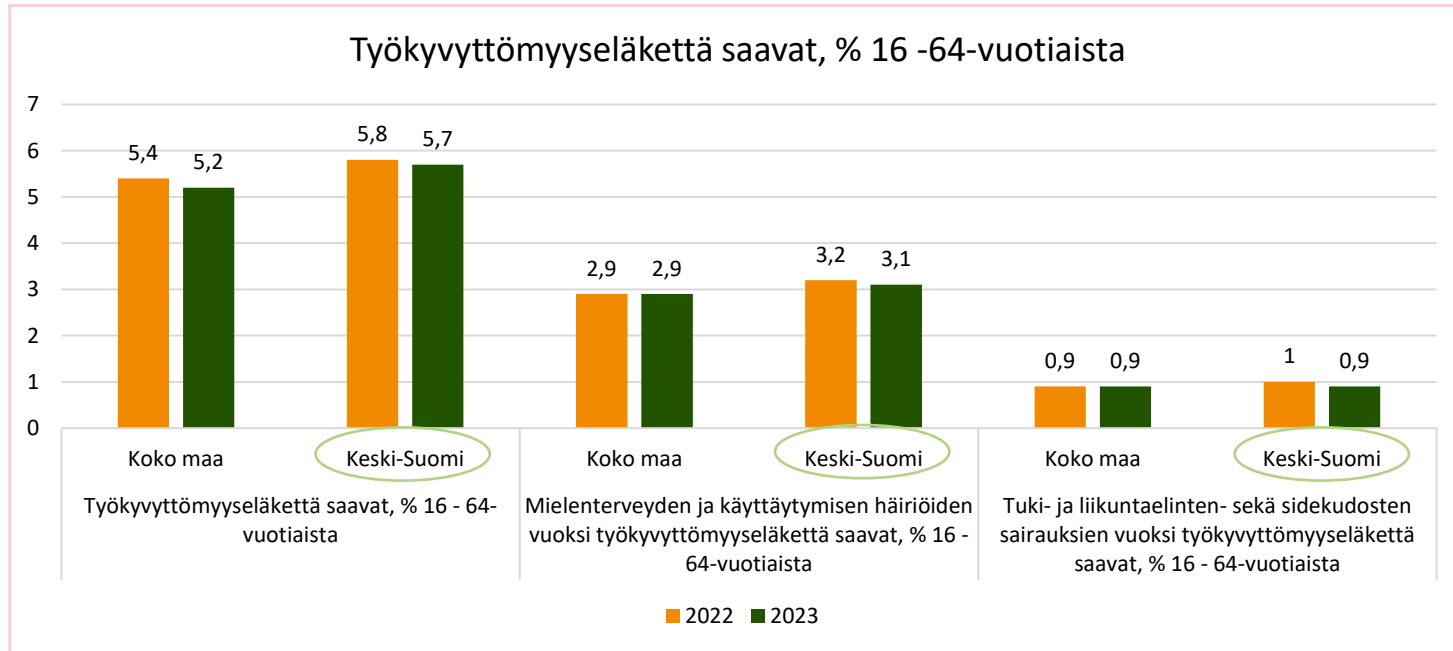

Lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset, euroa / alle 18-vuotiaat asukkaat 2023

- Keski-Suomessa nettokäyttökustannukset lastensuojelun laitos- ja perhehoidon osalta olivat vuonna 2022 koko maan tasoa noin 19 % alhaisemmat.
- Lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon osalta puolestaan noin 3 % koko maan tasoa korkeammat.

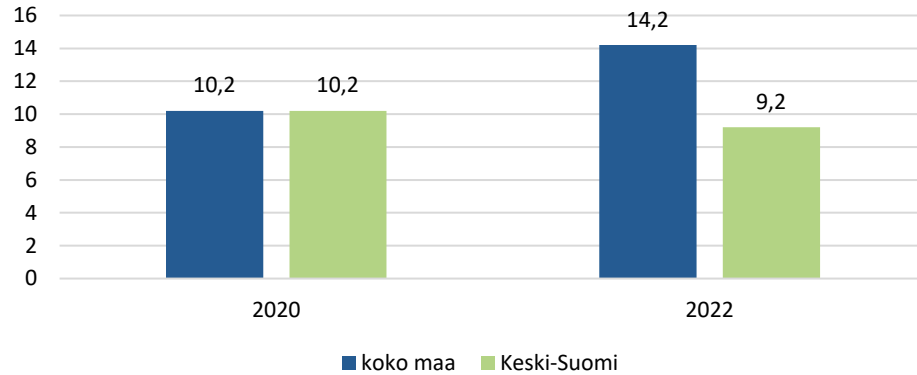
Työkäiset: Osuus palveluja käyttäneistä joka asioinut digitaalisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen kanssa 20 – 64-vuotiaat; työkyvyttömyyseläkkeensaajien väestöosuus 16 – 64-vuotiaat

- Työkyvyttömyyseläkkeensaajia on suhteessa Keski-Suomessa hieman koko maan keskiarvoa enemmän (alle %).
- Suurta eroa eläkkeensaajien suhteellisessa osuudessa eläkkeen määräytymisperusteen perusteella ei Keski-Suomen ja koko maan välillä ole.
- Keski-Suomessa aikuisväestö on asioinut digitaalisesti sote-ammattilaisen kanssa lähes yhtä paljon maan keskiarvoon verrattuna.

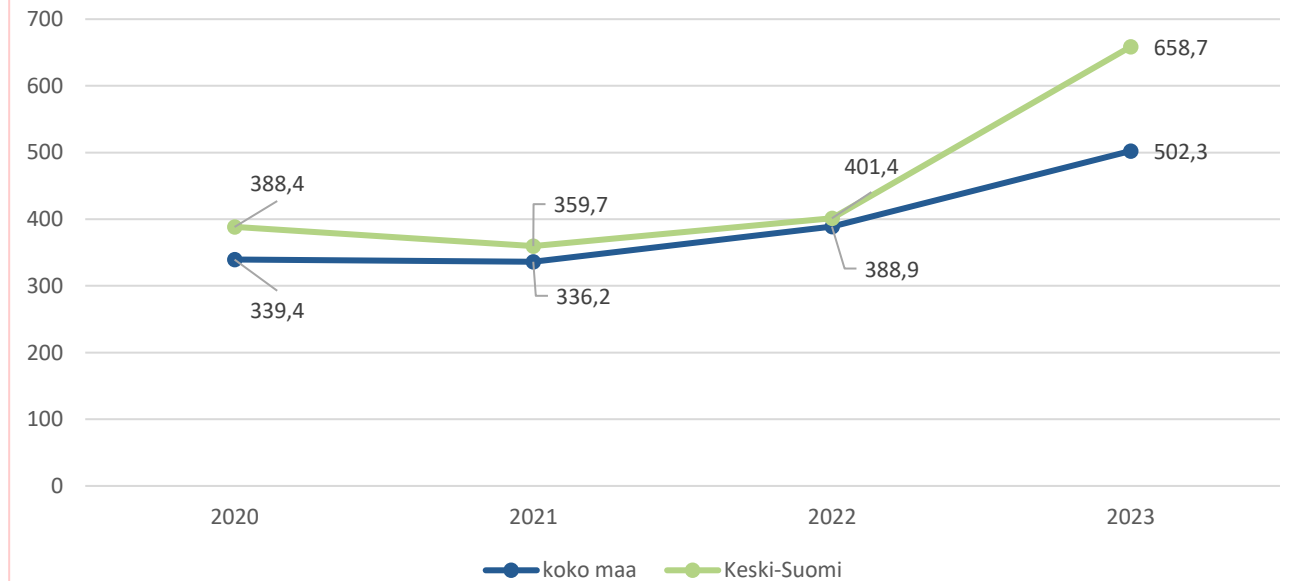
Ikäntyneet: Osuus palveluja käyttäneistä joka asoinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa 65 vuotta täyttäneet; etähoivan peittävyysprosentti; iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen nettokäyttökustannukset yhteensä euroa/asukas

Asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, (%) palveluja käyttäneistä, 65 vuotta täyttäneet

- Ikäntyneet keskisuomalaiset sote-palvelujen asiakkaat ovat asioineet digitaalisesti sosiaali- ja terveystalouksissa 5 % vähemmän koko maan keskiarvoon verrattuna
- iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen kustannukset/asukas ovat Keski-Suomessa

lääkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / asukas

Kiitos

www.hyvaks.fi

#hyvaks #hyväarkikaikille